

HUIS TER HEIDE

Een duurzame toekomst voor
de natuur en het jachthuis

Natuurmonumenten

Visie op de toekomst voor Huis ter Heide

In deze brochure lees je over de natuurdoelen die Natuurmonumenten voor de toekomst in Huis ter Heide nastreeft. Die doelen komen voort uit een visie op de natuur en de cultuurhistorie van het gebied, die samen met de omgeving is opgesteld. Hierin staat beschreven welke waarden voor het gebied belangrijk zijn en hoe Natuurmonumenten die gaat behouden en versterken. Zo een visie is leidend voor het beheer dat de komende jaren wordt uitgevoerd.

In het kort

Natuurmonumenten wil de natuur van Huis ter Heide versterken. In de 40 jaar dat zij het gebied beheert, is er voor de natuur al veel winst geboekt. Toch is de natuur nog niet in staat om alle toekomstige ontwikkelingen in de omgeving het hoofd te bieden. Voor een sterkere basis moet de kwaliteit van het landschap omhoog.

Het jachthuis en de aangelegde paden en lanen daaromheen vertellen iets over de ontginningsgeschiedenis van het gebied. Natuurmonumenten gaat dit cultureel erfgoed behouden en beter beleef-

baar maken. Ook de toegankelijkheid van Huis ter Heide wordt verbeterd. Door samen met met andere partijen aan deze ambities te werken, gaat het gebied een duurzame toekomst tegemoet.

De gehele natuurvisie "De Loonse en Drunense Duinen en Huis ter Heide 2018-2035" is te downloaden op natuurmonumenten.nl

Het landgoedkarakter van het gebied is nog goed te beleven rond het voormalige Jachthuis aan de Middelstraat.

Het vennengebied in het zuiden van Huis ter Heide is aan het begin van deze eeuw hersteld. Je ziet er nu weer bloeiend moerashertshooi en blauwe klokjesgentiaan. Allerlei amfibieën, vogels en insecten profiteren hier van de vennen en de openheid.

Natuur verbinden

Natuurmonumenten gaat inzetten op meer robuuste en verbonden natuur. Want als onderdeel van een groot natuurnetwerk is de natuur van Huis ter Heide veel sterker en veerkrachtiger. Via groene corridors zal het gebied verbonden worden met De Loonse en Drunense Duinen en De Brand en richting het westen met de bosgebieden bij Dorst. Dit helpt bijvoorbeeld de boomkikker om vanuit de Brand de vennen van Huis ter Heide te bereiken en de das kan dan zijn opmars naar het westen verder voortzetten. Een paar jaar geleden is met de komst van een natuurbrug over de N261 de eerste verbinding hersteld met Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen. Maar voor een optimale verbinding van beide gebieden is een tweede natuurbrug nodig ter hoogte van het

Noorderbos. Het wordt een reproductie en versterkt niet alleen de natuur, het verbetert ook de recreatieve verbindingen voor wandelaars en fietsers.

Mozaïeklandschap versterken

De natuur van Huis ter Heide is een afwisselend mozaïek van bossen, vennen, graslanden, heide en akkertjes. Natuurmonumenten wil dat mozaïek verder versterken door er nog meer variatie en structuur in aan te brengen. Bijvoorbeeld door het creëren van zachtere overgangen van bos naar grasland, door meer open zonnige plekken in het bos te maken en door meer structuurrijke en kruidenrijke graslanden te creëren. Allerlei planten en dieren profiteren van een meer gevarieerde begroeiing en structuur.

Meer variatie door begrazing

Grazende Schotse hooglanders houden de openheid op Huis ter Heide in stand door jonge boompjes en grassen weg te grazen. De spreiding van voedselrijke graslanden over het gebied is nu niet optimaal. De runderen verblijven daardoor te vaak in het open zuidelijke vennengebied. In de begroeiing is daardoor nog nauwelijks variatie in structuur aanwezig. Boompjes en struiken moeten hier meer kans krijgen om kleine bossages te vormen. Natuurmonumenten gaat daarom aan de randen van het natuurgebied nieuwe percelen aankopen en deze omvormen tot bloemrijke graslanden. Zo komen er voor de runderen op meer plekken in het gebied voedselrijke plekken bij. Ook zal steeds tijdelijk de kuddegrootte worden aangepast, zodat plekken dan weer eens meer en dan eens minder worden begraasd.

Meer open plekken in het bos

Natuurmonumenten werkt al jaren aan de omvorming van de naaldbossen tot een gevarieerder en natuurlijker bos. Dit is een bos met veel loofbomen en een rijke ondergroei van planten en struiken. Dichte, donkere bosdelen worden afgewisseld met meer open en zonbeschenen bos. Van nature zorgen stormen en branden voor die open plekken, maar omdat die nog zelden voorkomen, helpt Natuurmonumenten de natuurlijke bosontwikkeling op gang door open plekken te maken. Deze zullen heel langzaam weer dichtgroeien, maar juist die stadia van langzame bebossing, bieden perfecte leefgebiedjes voor planten, vogels, zoogdieren en insecten.

Het bos in Huis ter Heide zal voor het grootste deel echt oud worden. Een aantal bomen gaat als 'toekomstboom' de basis leggen voor het natuurlijke bos. Op een aantal plaatsen worden open plekken rond geschikte toekomstbomen gemaakt. Deze loofbomen krijgen door de ruimte en het licht de kans om uit te groeien tot echte woudreuzen.

Gezonde bodem

De basis van een sterke natuur is een gezonde bodem. De bodem op Huis ter Heide heeft net als op veel plekken in Brabant zwaar te lijden onder de verzuring. Dit is vooral het gevolg van de neerslag van stikstof. Verkeer, landbouw en industrie zijn hier de belangrijkste veroorzakers van. Door de verzuring is de mineralenbalans in de bodem ernstig verstoord. De stikstof zorgt dat voedingsrijke mineralen wegspoelen naar diepere bodemlagen. Bomen en planten kunnen ze daardoor niet meer met hun wortels opnemen en verzwakken. Er zijn plekken in het gebied waar de eiken nu massaal afsterven.

Natuurmonumenten wil op een natuurlijke manier de mineralenbalans in de bodem herstellen. Zo wordt in het vervolg bij boswerkzaamheden veel meer dood loofhout in het bos achtergelaten. Dit dode hout geeft bij vertering weer voedingsstoffen aan de bodem. Waar

Dood loofhout en bladeren geven voedingsstoffen af aan de bodem. Ook paddenstoelen profiteren daar van.

mogelijk worden op de open plekken in het bos boomsoorten aangeplant, zoals linde, hazelaar en esdoorn. Afvallende bladeren van deze boomsoorten vormen een goede bemesting van de verarmde bodem.

Toekomstbeeld van de natuurbegraafplaats

Cultuurhistorie beter zichtbaar maken

Om de geschiedenis van Huis ter Heide levend te houden, gaat Natuurmonumenten het voormalige jachthuis aan de Middelstraat en de karakteristieke landschapselementen, zoals oude akkertjes, lanen, poelen en houtwallen in stand houden en herstellen. Het jachthuis dat dateert uit 1864 heeft in de directe omgeving een eenvoudige inrichting met lanen en zichtassen. Op de kaart van rond 1900 is goed te zien dat de lanen in een cirkelvormig patroon liggen met twee zichtassen naar het noorden en zuiden. Deze inrichting zal weer beter zichtbaar worden gemaakt.

Klaprozen op oude akkertjes op Huis ter Heide zijn door het natuurlijk akkerbeheer weer steeds vaker te zien.

Naturbegraven op Huis ter Heide

Steeds meer mensen willen zich verbinden met de natuur. Gedurende hun leven om ervan te genieten, maar ook in de keuze voor een laatste rustplaats. Landelijk werkt Natuurmonumenten samen met Naturbegraven Nederland aan het versterken van natuur en het mogelijk maken van naturbegraven. Ook op deze plek werken we samen. Het levert winst op voor de natuur en de cultuurhistorie van Huis ter Heide. De naturbegravingplaats komt bij het jachthuis te liggen en wordt ontwikkeld op 35 hectare van het in totaal 1000 hectare grote natuurgebied Huis ter Heide. Het jachthuis zal gebruikt worden als informatiecentrum voor geïnteresseerden en de werkschuur wordt verbouwd tot een kleine ceremonieruimte. De oude padenstructuur, lanen en zichtassen worden hersteld en in het ontwerp van de naturbegravingplaats opgenomen. De open plekken in de natuur bieden ruimte aan de naturgraven. De naturbegravingplaats blijft openbaar toegankelijk voor iedereen die wil komen genieten van de natuur.

De natuur heeft jou nodig

Natuurmonumenten is de vereniging voor mensen met hart voor de natuur. Wij geven de natuur in Nederland de ruimte. We beschermen natuurgebieden, waardevolle landschappen en cultureel erfgoed. Zo blijft onze natuur behouden en kunnen we hier met zijn allen nog eeuwenlang van blijven genieten.

In onze drukke levens hebben we de natuur ook hard nodig. Om te ontspannen of om te spelen. Help jij mee de natuur blijvend te beschermen? Word lid. Samen zetten we ons in voor een natuurlijker Nederland. Met jouw lidmaatschap zorgen we voor de natuur.

www.natuurmonumenten.nl/word-nu-lid

Natuurmonumenten